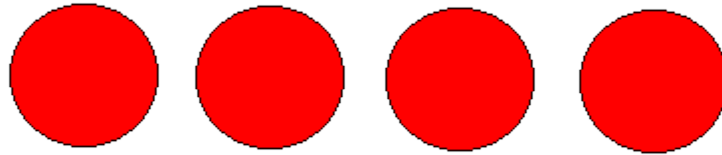

РАЗЛОМЦИ

Сигурно сви знате да бројите. У том случају је лако да одговорите: колико има кругова на следећој слици?

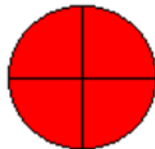

А колико има кругова на следећој слици:

На овој слици није нацртан ниједан цео круг, већ само један његов део. Да би неке ко не може да види ову слику објаснили колики је то део круга, увешћемо следеће правило:

Круг приказан на слици је подељен на четири дела

А ово је $\frac{1}{4}$ (једна четвртина) круга

1
—
4

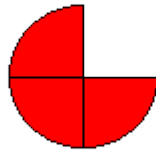
Бројилац – говори колико има делова

Разломачка црта – знак за дељење

Именилац – говори нам на колико делова је круг подељен

На тај начин смо дошли до РАЗЛОМКА.

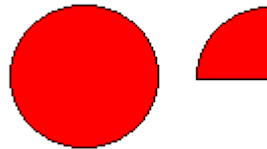
Када ово знамо, лако нам је да кажемо колико има од круга на следећој слици:

Круг је подељен на 4 дела и имамо 3 таква дела, дакле

$$\text{Круг са 3 дела} = \frac{3}{4}$$

На сличан начин можемо да размишљамо и везано за следећу слику:

Колико овде има кругова? Има 1 цео круг и још 1-ан четврти део круга, па ћемо то записати као

Један цео круг $\leftarrow 1\frac{1}{4} \rightarrow$ И још једна четвртина

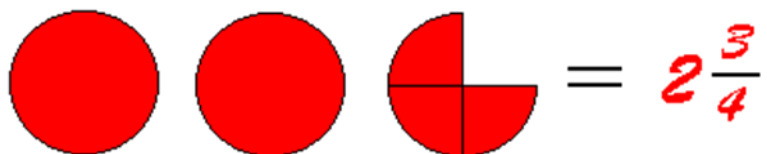
Овакав број се зове мешовити. Он се састоји из целог и разломљеног дела. Али и њега можемо да запишемо као разломак. У томе ће нам помоћи следећа слика.

$$\text{Цео круг са 1/4} = \frac{5}{4}$$

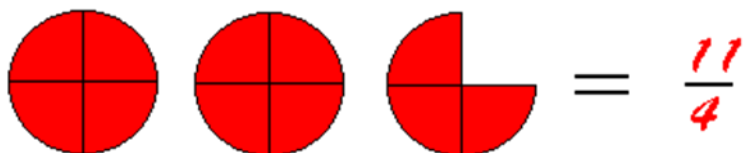
1 цео круг има 4 четвртине, па је на горњој слици укупно 5 четвртина. Дакле,

$$1\frac{1}{4} = \frac{5}{4}$$

Слично је и у следећој ситуацији

или

Дакле, $2\frac{3}{4} = \frac{11}{4}$

Разломке можемо разврстати на следећи начин:

Прави разломак је онај коме је бројилац мањи од имениоца, односно разломак који је мањи од 1.

$$\frac{1}{6}, \frac{2}{4}, \frac{8}{10}, \dots$$

Неправи разломак је онај коме је бројилац већи од имениоца, односно разломак који је већи од 1.

$$\frac{8}{6}, \frac{7}{4}, \frac{12}{10}, \dots$$

Привидан разломак је онај коме је бројилац дељив имениоцем.

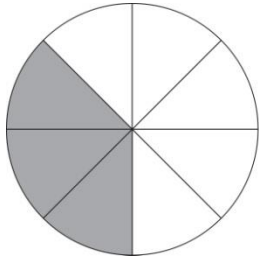
$$\frac{1}{1}, \frac{3}{3}, \frac{12}{12}, \dots$$

Поновимо

БРОЈИЛАЦ број изнад разломачке црте који показује колико смо тих делова издвојили.
РАЗЛОМАЧКА ЦРТА

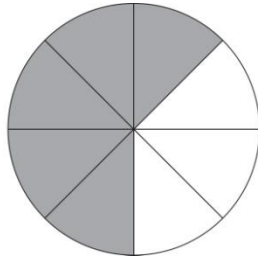
ИМЕНИЛАЦ број испод разломачке црте који показује на колико једнаких делова смо поделили једну целину, односно једно цело.

Примери разломака

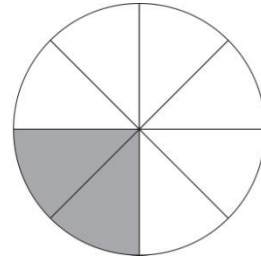
$$\frac{3}{8}$$

три осмине

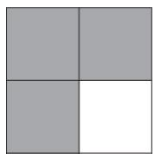
$$\frac{5}{8}$$

пет осмина

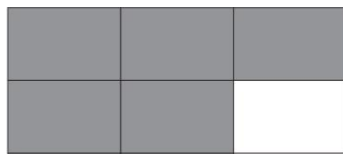
$$\frac{2}{8}$$

две осмине

$$\frac{3}{4}$$

три четвртине

$$\frac{5}{6}$$

пет шестина

$$\frac{4}{10}$$

четири десетине

Примери за процену знања

1. Допуните реченицу:

- а) Бројилац је део разломка који се пише _____разломачке црте.
- б) Део разломка који се пише испод разломачке црте назива се _____.
- в) Разломачка црта означава рачунску операцију _____.

2. Испод сваког разломка напиши разломком и речима који је део целине осенчен.

